

Анотація

У статті акцентовано увагу на проблемі збереження і зміцнення здоров'я молодого покоління та окреслено педагогічні причини, які зумовлюють ослаблення здоров'я учнів.

Метою статті є актуалізація питання впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітнього навчального закладу здоров'язбережувальних технологій, які покликані забезпечити учням високий рівень реального здоров'я, надати їм необхідний арсенал знань, умінь і навичок для ведення здорового способу життя і виховувати в них культуру здоров'я.

Під здоров'язбережувальними технологіями розуміється послідовна сукупність педагогічних та дидактичних прийомів, форм, засобів та методів, спрямованих на побудову психологічно комфортного освітнього середовища, що сприяє формуванню здорової компетентної особистості. На основі аналізу наукових джерел виділено такі групи здоров'язбережувальних технологій: освітні, медико-гігієнічні, фізкультурно-оздоровчі, лікарсько-оздоровчі, екологічні, соціально-адаптуючі й особистісно розвиваючі технології, технології забезпечення безпеки життєдіяльності.

Впровадження здоров'язбережувальних технологій у практику роботи загальноосвітнього навчального закладу може забезпечити не лише активну пізнавальну діяльність учнів, засвоєння ними об'єму навчальних знань і вмінь, але й збереження та зміцнення здоров'я дітей, успішний розвиток особистості.

Мотивація студентів вищого навчального закладу до занять фізичним вихованням

С.В. Мішин,

Кіровоградський державний педагогічний університет імені В. Винниченка

Пріоритети особистості в суспільстві декларуються не тільки її правами, але й конкретними державними реформами, спрямованими на задоволення потреб та інтересів людини. Індикатором прогресивних гуманістичних зрушень вважають цільову комплексну програму " Фізичне виховання-здоров'я нації ", яка підписана Президентом України. На відміну від попередніх програм, головною метою реформ системи фізичного виховання має бути покращення здоров'я людини з урахуванням її потреб, мотивів діяльності, інтересів. Для реалізації державних заходів необхідно визначити фактори, які впливають на формування цих мотивів, причини, які заважають їх реалізувати, та стимули, які сприяють підвищенню мотивації до занять фізичним вихованням.

Мотив є одним зі складових мотиваційної сфери студентів, це спрямованість активності на предмет, внутрішній психічний стан прямо зв'язаний з об'єктивними характеристиками предмета, на який спрямована активність. Якщо потреба характеризує готовність до діяльності, то наявність мотиву додає активності новий, більш дійсний характер. Коли мова йде про спеціально організовану рухову активність, необхідно з'ясувати зміст, особисту значимість цієї діяльності. Ціль - це спрямованість активності на проміжний результат, що представляє етап досягнення потреби. Щоб студенти усвідомлювали мету своїх дій і співвідносили їх з мотивами фізичного самовдосконалення, ціль рухової активності може залишатися однією і тією, а зміст повинен змінюватися - стати чемпіоном, бути матеріально забезпеченим, подобатися представникам протилежної статі. Серед мотивів, які лежать в основі процесу навчання виділяють: внутрішні мотиви, які спонукаються процесом занять, способами дії, прийомами аналізу матеріалу, самим предметом навчання і зовнішніми мотивами, які залежать від факторів, що знаходяться за межами навчальної і фізкультурно-оздоровчої

діяльності студентів [1].

Одним зі шляхів підвищення ефективності системи фізичного виховання, фізкультурно-оздоровчої діяльності студентів є формування повноцінної мотивації до занять. Активність людини здебільшого визначається метою її діяльності. Специфіка людської мотивованої діяльності полягає в тому, що вона завжди цілеспрямована. Мотиваційна сфера студентів, їхнє відношення до різних видів діяльності і прояв загальної активності в заняттях в основному визначається як їхніми потребами, так і відповідними цілями (В.С.Крюченко, 1990; П.М.Левитський, В.С.Язловецький, 1969; Н.С.Солопчук, 1991; Н.М.Хоменко, 1992).

Мотиви навчання розглядаються останнім часом у плані тих факторів, які впливають із приналежності студентів до певного колективу, в якому вони здійснюють свою діяльність. У багатьох дослідженнях підкреслюються такі фактори мотивації, як усвідомлення приналежності до колективу і пов'язане з цим прагнення домогтися успіху. (Є.А.Сидоров, 1989; С.Сигнаєвський, 2001).

За останні роки обсяг навчального навантаження студентів університетів настільки зріс, що загрожує через малорухливість, обмеження м'язових зусиль, і є причиною захворювань різних систем організму (Г.Л. Апанасенко, 1985; А.Г. Сухарев, 1991; О.С. Куц, 1994; Т.Ю. Круцевич, 1998, 1999 та ін.). За період навчання в університеті кількість хворих студентів зростає у 2-3 рази, а кількість студентів, які мають порушення постави, досягає 80-90% від загальної кількості студентів. Протидією цим негативним наслідкам обмеження рухового режиму молоді є фізичне виховання і спорт, які є важливими чинниками збереження і зміцнення здоров'я, всебічного розвитку, покращення працездатності та зниження втомлюваності, підвищення опору організму різним захворюванням за період навчання у навчальних закладах (О.В.Андрєєва, 1999; В.В.Весєєва, 1999; В.С.Добринський, 1998, 1999; О.С. Куц, 1994, 1999 та ін.).

Специфіка фізичного виховання полягає в тому, що усвідомлена інформація стає мотивованим спонуканням до виконання фізичних вправ, використання природних факторів і формування такого способу життя, який сприяв би досягненню як особистих, так і суспільних цілей. Критерієм ефективності цього процесу має бути рівень здоров'я молоді, рівень фізичної працездатності і соціальної дієздатності (Т.Ю. Круцевич, 1999). Програма фізичного виховання в навчальному закладі передбачає форми організації занять, які можуть певною мірою компенсувати дефіцит рухової активності студентів, що виникає в умовах насиченого загальноосвітнього процесу. Однак в реальних умовах функціонує тільки одна форма - заняття із фізичного виховання, що проводиться двічі на тиждень. Доповненням є самостійні заняття фізичними вправами, які здійснюються стихійно у вигляді рухових і спортивних ігор. Організованими формами занять в ДЮСШ та фізкультурно-оздоровчих центрах за даними дослідників (В.В.Петровський, 1997) охоплено близько 35% студентів.

Покращення фізичного стану студентів, а отже і їхнього здоров'я, можливе лише при систематичних цілеспрямованих заняттях фізичними вправами, які мають тренуючий режим і носять розвивальний характер. Такими формами у навчальному закладі є заняття з фізичного виховання, секційні заняття і самостійні домашні завдання. За даними опитування студентів домашні завдання з фізичного виховання виконують близько 7%. Результати досліджень показали, що виконання домашніх завдань може стати дієвою формою, яка сприятиме розвитку фізичної підготовленості тільки за умов зацікавленості студентів (В.В. Добринський, 1999; Т.Ю. Круцевич, 1999).

Будь-яка діяльність починається з потреб, усі вони, навіть біологічні за походженням, формуються при взаємодії дитини з навколишнім середовищем і

залежать від ряду факторів. Потреба - це спрямованість активності людини, психічний стан, що створює передумову діяльності. Однак сама по собі потреба не визначає характеру діяльності, тому що може бути задоволена різними предметами і способами. Предмет задоволення визначається тоді, коли людина починає діяти. Дослідження свідчать, що потреби, мотиви та інтереси в галузі фізичного виховання мають свої вікові особливості і пов'язані з психологічним розвитком, соціальним формуванням особистості, темпераментом, соціально-економічними умовами життя конкретної сім'ї [2].

Пріоритетними мотивами заняття із фізичного виховання студентів є зміцнення здоров'я, удосконалення форми тіла, досягнення високого спортивного результату, спілкування з друзями й активний відпочинок.

Виявлені вікові закономірності формування мотивів та інтересів студентів у галузі фізичного виховання, зовнішні і внутрішні фактори, що впливають на мотивацію до занять фізичними вправами для удосконалення свого організму, дозволили розробити рекомендації для викладачів фізичного виховання, щодо організації і методики проведення фізкультурно-масової роботи з фізичного виховання у навчальному закладі, щодо корекції програми з фізичного виховання і диференційованого підходу до студентів з типологічними особливостями вищої нервової діяльності [3].

Проведені дослідження не вичерпують проблему вивчення мотивації студентів до фізичного самовдосконалення, а ставлять ряд запитань, які торкаються формування пріоритетів фізичного здоров'я і мотивації його покращення, збереження, починаючи з дитячого віку і закінчуючи старшими віковими групами населення.

Література

1. Андреева Е.В. Мотивационные факторы учебной деятельности школьников // Фізичне вих., спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: 36. Наук. пр. -Луцьк, 1999. -С.771-774.

2. Балбенко С.Ю. Виховання в учнів інтересу до занять фізичною культурою // Фізичне виховання дітей і молоді. - К.: Здоров'я, 1982.-Вип. 9.-С. 7-9.

3. Бальсевич В.К., Запорожанов В.А. Физическая активность человека. - К.: Здоров'я, 1987. – 224 с.

Анотація: Проаналізовано літературу з фізичного виховання і визначено сутність поняття : мотив, ціль і потреба. Розглянуто мотиви, які є основою процесу навчання. Перелічено пріоритетні мотиви до занять з фізичного виховання.

Комп'ютерне моделювання як засіб прискореного проектування спортивних майданчиків та споруд

В.А.Настоящий, проф., канд. техн. наук, **І.О. Скриннік**, доц., канд. техн. наук,
В.В. Яцун, доц., канд. техн. наук, **В.В. Дарієнко**, доц., канд. техн. наук
Кіровоградський національний технічний університет

Програма розбудови незалежної України передбачає ряд заходів по оздоровленню нації. В нашій країні вже існує розвинута спортивна база, куди входять